

7167

3.4.300.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

F 75

1921

ნაპაღური

მცირე-სლოვანეთის

1921 წ.

სპრილი

№ 1.

მეცნიერული

საქართველოს ენციკლოპედია

№ 1

თბილისი 1921 წ.

545

პატარები

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

I. სურათი პატარებია	1
II. მლოცვა, — ლექსი შიო მღვიმელისა	3
III. პატარა გიგლა, — ი. მჭედლიშვილისა	5
IV. დაკარგული შვილები, — გუგო ნარვილისა	9
V. სახალწლო სიბარული, — ლექსი მიმქარლისა	18
VI. მურზილკას თავგადასავალი, — (შემდეგი) თარგ. ნ. დიასამიძისა	20
VII. ტყის ქათამი, — პ. საყვარელიძისა	27
VIII. ელვა-ქუზილი, — ყ. ჩხეიძისა	29
IX. გასართობი: სურათების მოყვარული	32

მილოცვა.

(ჩემს პატარა მკითხველებს)

აღლებო, მომილოცნია
 შობა-ახალწელიწადი,
 დმურთმა კარგად ავისრულოთ
 ნანატრი და დანაქადი.

თუ წარსულმა გაწვევინათ,
 გულნაკლულად დაგსვათ რაბით,
 ის წაუიდა, აღარ არის,
 თავის დღით და თავის ჯამით.

ახალს უნდა შევუკებნეთ
 ერთის სულით, ერთის გულით:
 ავივსნეთ და სხვადა ავავსოთ
 ჭეშმარიტის სიეფარულით...

ქართული
წიგნების
კავშირი

თქვენთან ერთად ვმხიარულობ
ტკბაღის ცრემლით დანაძული,
თქვენთვის თავისუფალია
დღეს სამშობლო და მამული.

ვაძა, ვაძა, თქვენს მომხაერს!
გამარჯეება ერის მცველებს!
ნიძნად მათი მადლობისა
დაგიკოცნით ბროლის სელებს.

შიო მღვიმელი.

პატარა გიგლა.

იგლა სკოლიდან მიდიოდა და თაყნაღუნული თავისთვის უსტვენდა. უცბად მუსიკის სმა შემოესმა. გიგლამ თვალები აცქვიტა და დაინახა: ჯარი მწუობრად მიდიოდა რუსთაველის პროსპექტიკენ. გიგლამ წივნები მაგრა დაიჭირა ხელში და გაჭკურცხლა ჯარიკენ. მის აღტაცებას გული ვერ იტევდა: ნაბიჯით მისდევდა ფესში ჯარს და თვითონაც უსტვენდა „ჩარირამას“, რომელსაც მუსიკა უკრავდა.

გიგლას წინაშე ახლა ახალი საჩანსაობა გადაიშალა. როდესაც ჯარმა დამუქმებული კრების წინ გაიარა, გიგლამ თვალი მოჭკრა მშვენიერს, ახოვანს, ათასნაირი ბჭვერიალა ნივთებით აჭრელელებულ შობის ხეს. ერთი მუხლი იფიქრა, სისმარში სომ არა ვარო, და შემდეგ მიუბრუნდა შობის ხეს, სადაც მრავალი ბავუვი იდგა და კარს ესვეოდა. გიგლას სულ

შობის
წინასწარმეტყველება

დაავიწყდა ჯარი. შთლად შინი ეურადღება და არსება შობის
ზემ დაიპურო. ისიც ჩაერთა თავის ტოლებში და სინა
საგან არც ის ახსოვდა, რას ამბობდნენ სხვები, არც კი
ის, თუ რას ჩადიოდა თვითონ.

ბოლოს წიგნებმა ძალიან შეაწუხეს და კარგაც შესადა-
ბოვდა. იფიქრა: გავიქცევი, წიგნებს სახლში დავტოვებ და
უკანვე დავბრუნდებიო. მაგრამ სწორედ ამ დროს აინთო ვლუ-
ქტრონის სინათლეები შობის ხეზე, რამაც შინ წასვლის ფი-
ქრი სრულიად გაუფრთხო.

მეტის-მეტად ნახიამოვნები და დაქანცული გიგლა დადისას მივიდა შინ. დედა გაუჯავრდა: სულ იუავ აქამდეო. გიგლამ დაშვიდებით, ამასთანავე გატაცებით უამბო:

— თურმე, დედილო, შობის სე გაუმართავთ ჩვენი ჯარის კაცების სასარგებლოდ, რომელნიც ომში არიან. ჩემი ბიძა ვანტანგიც სომ ჯარის კაცია. მე, დედილო, უნდა მიშოვო წინდები და ხელთათმანები, უნდა მომცე ცოტა ჩურჩხელებიც, სოფლიდან რო ჩამოიტანე, დილაზე ადრე წავალ და ჩამოვკიდებ შობის სესე. ამ ლაზარაკზე გიგლას მამაც გამოეხმურა მეორე ოთახიდან.

— აბა, აქ მოდი, შვილო, მიაშე, რა ნახე!

გიგლამ მასაც აღტაცებით უამბო ვველაფერი.

— მერე წიგნები აღარ უნდა დააწყო, შე კაი კაცო, ხელში რაღას გიჭირავს! — შენიშნა მამამ გიგლას.

გიგლამ მამის იგრძნო ხელში დაბლუჯული წიგნები და სთქვა:

— ასე შეგონა, ისევ იქა ვარ.

როცა გიგლამ გაიხადა და დასამინებლად დაწვა, მამამ ჰკითხა:

— მერე, იცი, შვილო, რად სწირავენ ჯარისკაცებისათვის ხანუქრებს?

— როგორ არ ვიცი, მამა, იქ აგვიხსენს. აი ჩემი ბიძა ვანტანგიც სომ ომშია: იქ ცივა, უნდა ვავ შევზონ წინდები, ხელთათმანები და ჩურჩხელებიც სახალწლოდ, — დასრულა გიგლამ.

ცოტა ხნის სინუძის შემდეგ გიგლამ კიდევ ჰკითხა მამას:

— მამა, ომი არის?

— არა.

— მამ რად არიან იქ ჯარის კაცები?

ქართული
ენების ინსტიტუტი

— იმისათვის, რომ ომი არ იყოს.

გიგლა უცნაურად განუძა და ცოტა ხანს შემდეგ სთქვა:

— არ შესმის, მაძილო, ეს როგორ უნდა იყოს?

— ასეა, შვილო! საქართველოს ისეთი მტერი ჰქავს და ხაერთოდ მტერი ისეთია, რომ თუ წინ დაუდგები მაგრა, ვეღარ გაჭებდავს ომს, და თუ ჩათლახად დაგინახა, არ დაგინდობს. ჩვენ არ ვომობთ, და თუ სხვა გვეომება, მაშინ ჩვენც, მხად ვიქნებით. დიდმა სიჩუქმ ჩამოიარა და ბოლოს ძილით დასრულდა იგი.

გიგლამ მშვენიერი სიზმარი ნახა.

შობის ხე ათასნაირადა ბრჭყვინავდა. კარშემო მისი ტოლები სიძლიერით დადიოდნენ, ხოლო შორს, მთის მწვერვალებზე, სადარაჯოებზე აქა-იქ კანტიკენტად ჰსუდავდა მდგომ ჯარის კაცებს, რომელთაც თოვლი უხვად ეცემოდა თავს. ერთ ბლაგას წარბაწანსაც კი მოჰკრა თვალი. მოდარაჯე ჯარის კაცები ისე უძრავად და ეურადღებით იდგნენ, თითქო ეურს უგდებენ ბავშვების სიძლიერასაო. გიგლა-კი თავის ტოლებთან განაგრძობდა სიძლიერას. მაგრამ უცბათ ჩოჩქოლი ასტედა ჯარის კაცებში: მათ სიძტები მოიძარჯვეს და გაიქცნენ წინ. ამ დროს გავარდა კიდევ წარბაწანი და იმისმა სმამ გამოაღვიძა გიგლა.

გათენებულყო.

იგი საჩქაროდ წამოხტა, ჩაიფვა და უთხრა დედას:

— დედა, მომეცი ხელთათმანები, წინდები და ჩურჩხელები.

დედამ დიდი ეურადღებით აუწრულა სურვილი გიგლას და მიუხედავად თხოვნისა, რომ გიგლას ჩაი დაეღია, იგი მაინც საჩქაროდ გაიქცა შობის ხისაკენ.

დაკარგული შვილები.

(ზღაპარი)

I

ღამოვდებოდა. ცაზე ხელ-ხელა ვარსკვლავები ენთებოდნენ და გორის წვერიდან მთვარემაც ცალი თვალით გადმოიჩქიტა.

ტეის ზირად, ბუჩქნარით შემოფარგლულ მინდვრინსე დიდი ჩოჩქოლი იყო. კურდღლების მთელი გროვა ერთ ბუჩქის გარშემო შეკრებილიყო და დაბალი სმით ლაპარაკობდა. ბუჩქის ძირას, რბილ ბალახსე, დედა კურდღელი იწვა და მწარედ ქვითინებდა. თავთან წამოსკუპებულიყო კურდღელი ულვაშა და ტკბილი სიტყვებით ანუგეშებდა მტირალ კურდღელს, თუმცა თვითონაც ძლივს იკავებდა თვალუბზე მომდვარ ცრემლებს. ეტობოდა, ულვაშა და მტირალი კურდღელი მახლობელი ნათესავები იყვნენ.

ვეელანი თითქოს ვიღაცას მოსვლას ელოდნენ...

—ოოხ!..—მოისმა მწარე კვნესა მწოლარე კურდღლისა,—რა უბედური ვარ, რა უბედური!..

—რაშია საქმე?—იკითხა ახლად მოსულმა კურდღელმა, რომელსაც ეურცქიტას ეპახნენ.

— რაღა რა ამბავია, ეურცქვიტავ, — უპასუხა ზენს კუნტრუმას დღეს ორივე ბაჭია უგზო-უკვლოდ დაეკარგა. საწუალი ელდანაცემი დარბოდა თურძე ტუეში; ეველასთან მისულა საკითხავად: ჩემი ბაჭიები თქვენსა ხომ არ შემოსულან, ან ხომ არ გინახავთო; მაგრამ ბაჭიების მნახველი არავინ აღმოჩნდა. ჩაიულანზენ, ჩაიულანზენ!.. ვერც კ'სა გავიგეთ იმათი და ვერც კვალი. საწუალი კუნტრუმა ჩემთანაც ამოვარდა ზევიო, სერზე; ისე იყო დაფეთიანებული, შეკონა, მონადირეები ან ძაღლები თუ მოსდევენ-მეთქი. მაგრამ როცა გავიგე საქმის კარებოება, ვუთხარი: არ მინახავს-მეთქი. ამისი გაგონება იყო და გულიც წაუვიდა საცოდავს. ხან ბალახით ვულიტინე ცსვირში, ხან ეურზე ვუკბინე და ძლივს მოვიუვანე გონზე. ჩემ ბინაზე წამიუვანეო, ამოიკვნესა საწუალმა და ოღნავ წამოჯდა. ძლივს ვაი-ვაგლასით მოვაცილე აქამდის, აქედან-კი ველარ იარა, სულ დაეხუთა ფეხები დარდისაგან. განუწუვეტილვ ტიროდა. ისე კვნესოდა, რომ შემინოდა, გული არ წაუვიდეს-მეთქი. ჩვენმა მეგობრებმა რომ გაიგეს, კუნტრუმა ამა და ამ ველზე მწუხარე წიკსო, სულ აქ მოვიდნენ...

— შერე და რატომ ტუეში არ მოხმებნეთ, იქნება იქ არიან სადმე? — იკითხა ისევ ეურცქვიტამ.

— ეველგან მოვმებნეთ, ეველგან; მთელი ტუე გადავაქოთ, ეველამ თავისი ბინის გარშემო მიღამოები დააცხავა, მაგრამ ვერ ვიპოვეთ, — უპასუხა უღვაძამ და ნელა ამოიოხრა. — კარგა ხანია სწრაფია გავკზავნეთ წუგროსთან, იქნება იქ ჩავიდნენო, ვიფიქრეთ.

— კვ ეველა კარგი, მაგრამ რატომ ჩემთანაც არ შემოიარეთ ტუის იქით ზირას, მაუელეებში, იქნება ჩემსკენ ეოფი-

ღიუგუნ. რომ მცოდნოდა, მეც მოვკებნიდი, იქნება იქ არიან
 სადმე...—სთქვა ეურცქვიტამ და უღვაძები გაიღოკა.

—ძენ კი აღარ მოგვაკონდი, ჩემო ეურცქვიტავ!..—წა-
 რმოხსთქვა გასარებულმა და იმედ-მოცემულმა უღვაძამ, —შენი
 ჭირიძე, გაიქე, მონახე, დასდე ეს ძადლი ამ უბედურ დედანს,
 თორემ ამ საცოდავს შვილების დაკარგვის დარდი გადაიტანს...

—მონახვით მოვნახავ, —სთქვა ეურების წკაპუნით ეურ-
 ცქვიტამ, —მაგრამ ჯერ ვნახოთ, რა ამბავს მოიტანს სწრაფია...

ცოტა ხანს სიჩუმე ჩამოვარდა. კურდღლები წვეილ-წვეი-
 ლად სეირნობდნენ მინდვრიანსე და დაბალი სმით ლაპარა-
 კობდნენ საწუალ დედის უბედურებასე.

მთვარე უკვე ამოვიდა. დრო იყო წასვლისა, მაგრამ ევე-
 ლას უნდოდა გაეგო, რა ამბავს მოიტანდა სწრაფია. ირგუ-
 ლივ სიჩუმე იყო, მხოლოდ სადღაც რაღაც მწერის ჭრიალი
 ისმოდა, რომლის ხმასაც დრო და დრო უერთდებოდა კუნტრუ-
 შის მწუსარე კვნესა.

უცრად მინდვრიანსე წამოიწოწა უცნაურმა ჩრდილმა:
 ეტეობოდა, ვიდაცა უახლოვდებოდა კურდღელთა კრებულს.

—სწრაფიაა!..—დაიძახა უღვაძამ და ეველამ იქითკენ
 მიიხედა, საიდანაც სწრაფიას ჩრდილი მოსტუნავდა.

—იზოვე?

—ნახე?..—ჭკითხავდნენ უოველ მხრიდან მოსულ მიკრიკს,
 რომელიც დაღლილ-დაქანცული სკუპ-სკუპით მივიდა ბუჩქის
 ძირთან.

—რა ჭქენ სწრაფია?..—ხუსტი სმით წაიხურჩელა კუნ-
 ტრუშამ და ცრემლით სავსე თვალები დაძტერა ახლად მო-
 ხულს ზასუნის მოლოდინში.

—ეჭ!.. ვერ ვიპოვე!..—წაიბუტბუტა სწრაფიამ და მძიმით
 ამოიქმინა.

— ვაიმე, შეიღებო!.. — დაიძახა სასარელი ხმით კუნტრუმამ, წამოიწია ზეზე, შემოიკრა თათი თავში და დაეცა ბალახზე გულწასული.

— აბა, შენი ჭირიმე, — მივარდა უღვაძე ეურცქვიტას, — გაიქცე, მონახე, იქნება შენკენ იუვენ ბაჭიები!..

— მივდივარ, და ესეც იცოდეთ, სანამ ბაჭიებს ან ცოცხლებს, ან მკვდრებს არ ვიპოვი, არ დავბრუნდები... თუნდაც დავიკვიანო, არ შეგეძინდეთ!.. — წამოიუვირა რიხიანად ეურცქვიტამ და გატეორცნილ ისარივით გაექანა ტუისაკენ...

გულწასულ კუნტრუმას უღიტინე ცხვირში, სულ დაუსისხლიანეს ეურები კბენით და ძლივს მოაბრუნეს. ეველანა დაიძლენ, წავიდ-წამოვიდნენ. მხოლოდ უღვაძე-ღა ევდა თავით კუნტრუმას და თვალცრემლიანი ისმენდა უბედური დედის კვნესა-წუხილს.

II

მართლაც და რა იქნენ ბაჭიები?

საწვალაი კუნტრუმა დილით გასული ტყეში გასასვირნებლად და ნოეიერი ბალახის საჭმელად ბინახე შუადღისას დაბრუნდა და თავისი ორი ზატარა, ფუნსულა ბაჭია იქ არ დაუსვდა.

აუწყრელ მდგომარეობაში ჩავარდა დედა! რა არ იფიქრა! ვინ იცის, ძელამ თუ მიაკნო და შეჭამაო, ან თუ გავიდნენ სადმე და ბინას ვეღარ მოაგნესო, ან ქარმა თუ მოიტაცაო... ერთი სიტყვით, რას არ ჭფიქრობდა საწვალაი ელდნაცემი კუნტრუმა, მაგრამ სამდელიად აი როგორ მოხდა ეს საქმე. დავიწუთ თავიდან.

ზატარა გორაკზე, დაბალ თხილიანის ძირში, ზაწია კოხტა სახლი იყო ჩადგმული. ზაწაწინა ფაჯურები ნახის დი-

მილით გადმოსცქეროდნენ ევაველებით მოქარგულ კონსტანტინეს და კველუცად ბრწვინავდნენ თავისი ჰაწაწკინტელა მინებით მზის სხივებზე. ჰატარა აივნის კიბე ჩამოდიოდა კონსტანტინე ბაღში, რომელიც ნეკის ოდენა მარტილებით და ჰაწია ჯაღჯის კონებით იყო შემოფარგლული. სახლის გვერდზე ერთი ბეწო წყარო ნახის ლიკლიკით მიათამაშებდა თავის კისკისა ტალღებს გორაკის სერისაკენ და ჰატარა ბუჩქნარში იკატებოდა წუნარი ტიტინით.

აქ ეველაფერი ჰაწია იყო: სახლი სულ ორი მტკაველი იყო სიმაღლით და ხალხიც ჰატარა სცხოვრობდა. ვის არ უნახავს, ან თუ არ უნახავს, უეჭველია, კავკონება, რომ ტეეში ჰატარა, ქონდრის კაცები სცხოვრობენ, დაბლები, სულ დაბლები, კრძელი წვერებით და უღვაშებით, წოწლოტინა ქუდებით და ტეავის ტანსაცმელით. აი ამ სახლშიაც ორი ქონდრის კაცი სცხოვრობდა. მშები იუენენ. ერთს ერქვა რემო, მეორეს კინო. სცხოვრობდნენ რემო და კინო უდარდელად. დილით, როდესაც ამომავალი მზის ჰირველი სხივი თხილია-

საქართველო
2017 წლის 10 თვე

ნის ფოთლებში სწრაფად კამერებოდა და ფანჯრის მიწაში შეიჭვრიტებოდა, რემო და კინო თვალების ფშვინებით წამოხტებოდნენ თავიანთ ზაწია ლოკინებიდან, ხელად ზირებს დაიბანდნენ წყაროსთან და ძერე დილის საუზმეს შეექცეოდნენ. საუზმეს რომ გაათავებდნენ, წამოდგებოდნენ, ზირჯვარს გადაიწერდნენ და ხელის ნაბიჯით აიჯანსე კამოვიდოდნენ.

— დღეს სად წავიდეთ, რენო? — ჭკითხავდა ხოლმე კინო თავის ძმას.

— წავიდეთ ჭალისკენ, იქნება რაიმე ფრინველის კვერცხებს წავაწუდეთ, — ეტეოდა ხოლმე რენო და ორივენი ჩავიდოდნენ კიბეზე, კადავილიდნენ ბაღნას, რომელშიაც ზაწია წინა ალუბლის და ვაშლის ხეები იდგა, და გასწევდნენ ჭალისკენ, რომელიც საიდუმლო ხურჩულით ეკებებოდა მათ.

დღესაც ასე მოიქცნენ რენო და კინო. ჩაიარეს ჭალის ზირას, კადავიდნენ დიდ წყაროსთან, კადაიარეს ტუის ნაზირი, მაგრამ სასუსნავი არაფერი შეხვდათ და დაღლილ-დაქანცულება დასკვნება გადასწევიტეს.

— წამო, კინო, ბუჩქის ძირას მივსხდეთ; ცოტა დავისვენოთ, თორემ ძალიან დავიღალე, — წამოიძახა რენომ და ზაწია შებღიდან თითით ოფლი მოიწურა.

კადავიდნენ ბუჩქნარში და ერთ ბუჩქის ძირას წამოწვნენ. კინომ ამოიღო ჯიბიდან ზაწიკუნტელა მოხარბული კართოფილები და ის იყო საუზმის საჭმელად მოემსადნენ, რომ მათ უკან რაღაც უცნაური ფანჯრი მოიხმა, თითქოს ვიღაცა გორაობსო. კინო და რენო ფეხზე წამოხტნენ და მტრის დასახვედრად ზატარა დანები მოიძარჯვეს. კინომ ხელა კადაიჭვიტა ბუჩქის მეორე მხარეს და გაკვირვებულმა რენოც კადაახედა.

ბუჩქის მეორე მხარეს, დაკიდებულ ტოტების ჩარდასის

ქვემ, რბილ ბალახზე ორი კიენა, ფუნჩულა ბაჭია
 ბოდა ერთმანეთს. ეტეობოდა, მოსწყენოდათ უსაქმოდ წოლა
 და ახლა გორაობით და ეშმაკობით ერთობოდნენ.

— მოდი, დაგხოცოთ! — წასწურულა კინომ რენოს.

— რისთვის, რა დაგვიძავეს? — ჩურჩულითვე უპასუხა რენომ, — ცოდონი არიან; აბა შეყდე, რა კარგები არიან!..

— რა ღროს ეგენია, რაძდენი ხანია ხორცი არ მიჭამია! — გაბრაზებით დაიხისინა კინომ და ფრთხილად წამოუარა ბაჭიებს.

რენოც მიჰქვა ძმას, თუძვა ძალზე ეცოდებოდნენ ჰაწია
 ნადირები. ბაჭიები ძმების დანახვაზე მოიკუნტნენ და გაინა-
 ბნენ. ეკონათ, ქონდრის კაცები ვერ დაგვიანხავენო, მაგრამ
 მათი ახრი შეძცდარი გამოდგა. კინო სწრაფად მივარდა ერთ
 ბაჭიას და დანა მოუღერა კიდეც დასაკრავად, მაგრამ რენომ
 მძლავრად სტაცა ძელავში ხელი და შეაჩერა.

— რას შერები, კინო, არა გრცხვენინა?! — აღელვებით
 ჩანძახა ეურში რენომ ძმას, — ამ უძვეო ბაჭიების ცოდოს რო-
 გორ იდებ?.. თუ ძალიან კინდა ამათი სორცის ჭამა, წავიუ-
 ვანოთ სახლში, გავზარდოთ, გავაშინაუროთ, ესენი კიდეც სხვა
 ბაჭიებს გააჩენენ დიდობისას და სამუდამოთ გვეუღებინ
 შინაური კურდღლები, ხორციც გამოუღვევლი გვექება და
 აღარც ჭალაში წანწალი დაგვჭირდება!..

— ჰმ!.. მე შენი არა შესმის რა, რენო, — წარმოსთქვა
 კინომ წეროძით, — შენ ეველაფერში მქწინა აღმდეგები: ეს ახე
 არ უნდაო, ის ისე არ გააკეთოთ, ბაჭიები ცოდონი არიანო...
 სახლში რომ წავიუვანოთ, ვინ იცის, ამათ გულისთვის რა
 არ შეგვემთხვეს, იქნება გაგვექცენ კიდეც და სულ ხასა-მშრა-
 ლები დაურჩეთ. აქვე კი რომ დაგვკლათ, სახლამდისაც აღვი-
 ლად ვატარებთ და, დამერწმუნე, ვერც გაგვექცვიან!..

—აბა, აბა!—შეესვენა რენო, —თუ გვინდა, რომ გვეცნენ, ცეცხლს უნდა ვუკვამთ...—რენო ცოტასანს დაფიქრდა და შემდეგ გაბრწყინებული სახით მამრთა კინოს, რომელსაც ამ ლაზარაკის დროს ორივე ბაჭისათვის უურებში ხელები მკრან ჩაეკლო, არ გაეცნენო.—იცო, თუ გვინდა, რომ არ გაგვეცნენ, ჩვენი ბაღია გუაფართოვოთ, ჩვენი სახლის მახლობლად, თითქმის გვერდზე ჰატარა ფიცრული ქონი ჩაგდებათ და შიგ ვაცხოვროთ ჩვენი ბაჭები.

—კარგი, კარგი!..—ღიმილით უზახუხა კინომ, რომელსაც არ უნდოდა ვწეენინებინა მძინთვის, —აბა მამ დროს ნუ დაგვარგავთ, წავიუვანოთ ესენი სახლში; მხოლოდ იმ ზირობით-კი, რომ როცა ამათ დიდობისას ჰატარა ბაჭები ევოლებათ, დაგვკლათ...

—გეთანხმები, —მიუგო რენომ და ხლერსით გადაუსვა ხელი ბაჭებს, —რა კარგები არიან, ფუნხულები, რბილები!

—ამაღამ სად გვეოლებიან?—ეჭვან კილოთი იკითხა კინომ, —ერთი სიტყვით, სახამ ამ ვაქებატონებს სასახლეს გამოეუჭიმავედეთ, სად ექნებათ თავშესაფარი, ჰა, რენო?

—სად და ძირს, სარდაფში, სადაც ჰურს და კართოფილს ვინახავთ სოლზე. იქ მშვენვირად დავტკვიან... ჰური და კართოფილი ცალ კუთხეში დავატროვოთ, და ეველაფერი თავის რიგზე იქნება.

სთქვა ეს მოხერხებულმა რენომ და შურგზე მოიკიდა ერთი ბაჭია, რომლისთვისაც კინოს თავისი ქამრით ფეხები შეეკრა. კინომ მალე შეორესაც გაუკრა ფეხები, რომ ცხადი არ გაჭქცეოდა, მოიკიდა რენოსავით შურგზე და ძეგბი ჩქარის ნაბიჯით გაუდგნენ ცხას.

მზე შუა დღეს აჩვენებდა, როდესაც რენო და კინო ბა-

ჭიებით სურგსე სენეპით და ოფლში გაწუნული შეტყდნენ
თავიანთ გორაკის აღმართს.

კუნტრუძაც სწორედ ამ დროს დაბნუნდა თავის ბინასე
და, რასაკვირველია, თავის ბაჭიებს ვეღარ ნახავდა.

გუგო ნარვილი.

(დასასრული იქნება)

სახალწლო სიხარული.

ა ლამაზათ მოგიკანძმევს
 თუთრი ზუფრა ძმუენიერი.
 ახლა-კი მწამს, მწამს და მჯუნა,
 რომ ვოფიღისარ ბენდიერი:

უკვლავური გქონებია:

ხურხულეები, სიღეული...

გოზინაუც მოგიხარძმევს,

ეს კანფეტი, ტკბილეული!..

გუშინ რაღათ წუწუნებდი,

ზირფერობდი განა, ჭარო?

— ნუ, დაიკო, ნუ ძეუვედრი,

ჩემო კარგო, მზის სადარო!

ეს წუხელის, როცა ღამით

ჩამეძინა ხადღლიანი,

ჩემს ოთახში შემოსულა
 ვიღაც კაცი ნაბდიანი,

სახალწლო საჩუქრები
 დაუწევია ჩემს სასტუმარს
 და ზატარა თეთრ ქაღალდზე
 დაეწერა ასე სტუმარს:

„მოგილოცავ ახალ წელსა,
 ძმური სიუფარულითაო,
 რომ ხვალ დილით მიგონებდე
 ღოცვით... სიხარულითაო.“

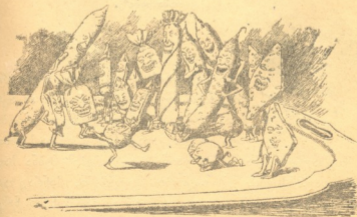
— ძართალს ამბობ?!.

— დედას ვუცხავ...

— ბო, ძაკოცე, კენაცვალე!..

ვიძღვროთ და ვიხტუნაოთ
 ჩვენს სუფრასთან დღეს და ხვალე.

მიმკრალი.

მურჯილკას
თავდასასვალი
ანუ
ჯუჯათა სამეფო.

ავარაკის პოვნა და ლაუნ-ტენიხის
თამაშობა*).

ამდენიმე დღის შემდეგ ჯუჯა-კაცები ერთ
მშვენიერ ავარაკთან მივიდნენ. ამ ავა-
რაკს უშველებელი და სურნელოვანი ბა-
ლი ვრტვა. კადასწევიტეს აქ დაესვენათ.

მოკსაურების ნასევარმა დაიწყო ეკ ვილების ძებნა საც-
ხოვრებლად. სხვები, უფრო ცნობის მოეუარენი, უჩინრად ავა-
რაკში გაიქცნენ, რომ გაეკოთ, ვინ არიან პატრონები. ნასე-
ვარი საათის შემდეგ დაბრუნდნენ და ბევრი ახალი ამბავი მო-

*) იხ. «ჯეჯილია» 1920 წ., № 7.

იტანეს. აგარაკის ჰატრონი მდიდარი ინგლისელი
და ბევრი იშვიათი ნივთი ჰქონია.

—რომ იცოდე, რა თოფები და სმლები ჰქონდა იმის კა-
ბინეთში!—ეუბნებოდა აღტაცებული თვალჭვეტია ტუნგრემელას.

—რა ბიბლიოთეკა აქვს!—უამბობდა ჰანა-წვეურს წიგნების
ძოუვარულ მწიგნობარს.

—იცით, მძებო, აგარაკის ჰატრონი ექიმი უოფილა!—
შენიშნა ვიცაიამ.

ჯუჯები ერთ მშვენიერ აგარაკთან მივიდნენ.

როდესაც ექიმა მას-ჰერე-მასზე გაიგო, რომ აგარაკის ჰა-
ტრონი ექიმა, იმის სიხარულს სასლვარი არა ჰქონდა.

—რა მშვენიერებაა! რა კარგია!—ამბობდა ის და თან
ბოლთას სცემდა:—შემიძლიან იმასთან ერთად ავადმოუფლებთან

ვიარო, რეცეპტების წერა უშველო. იქნება ერთად კონსილიუმიც გავპართათ რომელსაჲ აკადემიოფთან.

— ჩემთვის სულ ერთია, ექიმია თუ არა. მე მხოლოდ ის მისარიან, რომ იმას ბევრი მსხალი, ყურძენი და ქლიავი აქვს. იმედი მაქვს, უარს არ გვეტყვის და გავვიძისწინმღება. — მუნიშნა ტრიალამ.

— მე კი მგონია, არ გავვიძისწინმღება, — გადასწვევითა სწრაფიამ, — ინგლისელები მუნწი ხალხია.

— სულაც არ არიან მუნწები, — ჩაერია გვერდზე მდგომი დუნ-დუნ-დუკი.

— არა, მუნწები არიან, შენ არ იცი.

— არ არიან მუნწები...

ვინ იცის, რითი გათავადებოდა ეს კამათი, რომ უცბად მურზილკა არ გამოჩენილიყო. მურზილკა ქაქანით მორბოდა და როცა ამხანაგებთან მივიდა, დიდხანს ვერ შესძლო ლაპარაკი.

— სთქვი, რა მოხდა? რა ხანსე? — ეკითხებოდნენ უოველ მხრიდან.

— ჰოი, რა ვნახე! რა ვნახე! რა იცოდეთ, რა ვნახე! — ამოიღო ბოლოს ხმა მურზილკამ.

— აბა რა, რა?

— დამაცადეთ, სული მოვითქვას და გვეტყვი... ახ, რა ტანისამოსი!

— აი, — დაიწყო ბურტყუნი სტუნებამ, — განა ეგ რამე ახრიანს იტყვის, მაგან მხოლოდ თავისი ტანისამოსი იცის.

— ვერ გამოიცანია! სულაც არ მინდოდა ტანისამოსზე ლაპარაკი, ეს სიტყვამ მოიტანა მარტო, — ამჟვად მიუგო მურზილკამ.

— მამ გვიამბე ღარა ჩქარა! — შეჭვიროა ვველამ ერთხმად.

—ახლავე, ახლავე, დამცადეთ ამოვისუნთქო. აბა, სმენა იქონ და კაცონება! არ გამაწუვეტინოთ... მივდივარ ბაღში და ვუკებ ადგილს, სადაც უნდა დამე'ვენა. უცბად უხედავ მოზრდილს მოვლანს. ე-ე, ვუიქრობ, ნეტავი აქ რა უნდა იქონ-მეთქი. ბევრი ვიფიქრე, მაგრამ მაინც ვერას მიუხვდი. სიფრთხილეს თავი არა სტკივამ-მეთქი, ვთქვი ჩემთვის და ბუჩქს უკან დავიმაღლე. ვუსვდი, რა მოხდება. არ ვასულა

ჯუჯა-კაცები თამაშობით ერთობოდნენ

დიდი ხანი, რომ მოვიდა რამდენიმე ახალგაზდა ქალი და ვაჟი, გაჭიმეს რაღაც ბადეები, შეიარაღდნენ ზატარა ნიჩბებით და დაიწვეს ზატარა ბურთების სროლა. „ზატარაებო, — სთქვა ერთმა ვაჟმა, — ვისაც ლაუნ-ტენისის თამაშობა უნდა, მოვიდეს და აი აქ ჩემთან დადგეს!“ აა, კავიფიქრე ჩემთვის, მაშ ამ თამაშობას ლაუნ-ტენისი რქმევია. ამასობაში ვაჟებმა მოირბი-

ნეს. ეველას მშვენიერი ტანისამოსი ეცვა. როგორც ეტყობოდა, ეს ტანისამოსი განკებ იყო შეკერილი ამ თამაშობისთვის. ფეხსაცმელიც თავისებური იყო.

— ალბად ისინი ისევ მოედანზე არიან, არიქა, გავიქცეთ ჩქარა! — განწუვეტინა სწრაფიამ.

— მოიცადეთ, ჯერ არ გამოთავებია! — უვიროდა მურშილკა, მაგრამ ჯუჯებს მოსწეინდათ მისი გაჭიანურებული მოთხრობა, სირობლით გაედევნენ სწრაფიას და მალე განდგნენ ზატარა მოედანზე, სადაც დიდი საზოგადოება ის იყო ათავებდა თამაშობას. ჯუჯები გულმოდგინეთ თვლუურს ადევნებდნენ თამაშობას და როგორც კი მოთამაშენი წავიდნენ და დაჯერეს სათამაშო იარაღი, სწრაფიამ მაშინვე წინადადება მისცა ამხანაგებს, მიებაძათ დიდებისთვის და მათაც ეთამაშათ ლაუნ-ტენისი.

— ვითამაშოთ, ახლავე ვითამაშოთ! — დასძახეს ერთმანდა და მაშინვე შეუდგნენ ბადეების, ბურთების, ნიჩბების გადაზიდვას მოედნის ქორე მხარეს, სადაც მათი აზრით უფრო მოსახერხებელი იყო თამაშობა.

— მოიცადეთ, მოიცადეთ, მე ჯერ არ შემოდლიან თამაშობა, უნდა სათამაშო ტანისამოსი შევიკერო! — დაიძახა მურშილკამ.

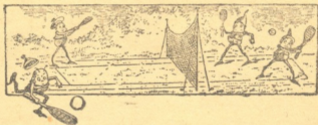
— როგორ არა, ახლა შენ დაგიცდით! შეიკერე, თუ მოგწონს, ჩვენ კი ვითამაშებთ! — უძახუსეს მას.

ნაწეენი მურშილკა წავიდა და დიდხანს აღარ დანახებია მკებს. მან კახსნა ბოხნა, ამოიღო იქიდან მეორე უფრო ზატარა ბოხნა, სადაც ინახავდა ზარიხში მოგროვილ ჩვრებს, აარნია ეველასე უფრო ღია ფერის ნაჭრები და შეუდგა ტანისამოსის ჭრას. გამოსჭრა აგრეთვე ქუდი, ერთი წევილი

პაწაწა ფეხსაცმელი და ორი ქონდრის კაცის—ნეშისა და ბაფის დახმარებით შეიკურა მთელი ტანისამოსი.

— რა ლამაზი ვარ! — სთქვა, როდესაც ჩაიცვა ახალი ტანისამოსი.

იმ დროს, როდესაც მურზილკა ჩაკეტილში იჯდა და კურავდა, მოედანზე ერთი ჟრიაძული იდგა: ჟუჯა-კაცები ახალი თამაშობით ერთობოდნენ და სიხარულისაგან სიცილით ისიცებოდნენ.

ვიცაიამ ბურთი ტუჩგრძელას სტეორცხა; იმან თავი ვერ შეიკავა, დაეცა და თან გაიყოლია, არვიცაია, რომელმაც უცაბედათ ხელი ჰკრა ტრიალას. მწიგნობარი ბადის ქვეშ მოჰქევა და ისე გაჭკიოდა თავისი წრაპინა ხმით, რომ არემარეს აურუებდა. მეორე ბადესთან ჩუმი-მისანი იწვა, ხოლო იმის წინ გამხლართულიყო კაპასიყო.

— აი, მეც აქა ვარ! — გაისმა საერთო მსიარულების დროს მურზილკას წვრილი ხმა.

ჟუჯა-კაცებმა მოიხედეს და სიცილი დააუარეს გამოზრანულ მეგობარს.

— ჰო!-ჰო!-ჰო! ჰა! ჰა! ჰა! ჰი! ჰი! ჰი! — იცინოდნენ ჟუჯები და შეჭურვებდნენ მურზილკას უცნაურ ტანისამოსს.

— აი საფრთხობელა თუ ცნებავთ, ეს არის! ჰა! ჰა! ჰა!

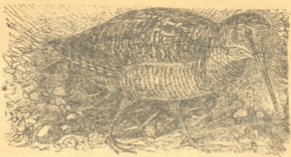
— თქვენ თითონა ხართ საფრთხობელები! — ეუბნებოდნენ მათ ბუხლუნით მურზილკა, მე თქვენთან ღაპარაკიც-ვი არა მსურს, თქვე ნაცარქექიებო, თქვენა!

მურზილკა მიბრუნდა წახსკვლეულად, მაგრამ ძმებმა დააბრუნეს და სიტყვა მისცეს, აღარ დაგცინებთო. ექიმმა მზ. ჰერემაძმა მისი ქუდი და წვეჭლა ჯოხსე დაჭკიდა, რომ არავის დაეჭვლიტა და დაემტვრია.

— ხტუნია, ხტუნია! მოდი ჩემთან, მარტო შენთან მინდა თამაშობა; შენ ისეთივე მარდი ხარ, როგორც მე! — იძახდა ამ დროს მურზილკა.

6. დიხამიძე.

ტყის ქათამი.

ვითსახელი ტყის ქათამი გვიჩვენებს, რომ ამ ფრინველს საცხოვრებლად ტყეები ამოურჩევია. მართლაც, მას უყვარს დაბურული ტყეები, სადაც მზის სხივები იშვიათად სწვდებაიან. უყვარს აგრეთვე სიგრილე და ამიტომ ზაფხულში შევხვდებით ან ჩრდილოეთ ქვეყნებში ან სამხრეთით, მხოლოდ მაღლა მთებში.

ჩვენში ტყის ქათამი ბუდობს აბხაზეთში, სამეგრელოში, გურიაში და თრიალეთის მთებზე. ამას გარდა გაზაფხულზე შარტის განმავლობაში მრავალი ტყის ქათამი გაივლის ხოლმე საქართველოზე და მიემგზავრება ჩრდილოეთ ქვეყნებში. შემოდგომაზე, ოქტომბერში, როცა ტყის ქათამი ცივი ქვეყნებიდან სამხრეთში ბრუნდება, ნაწილი საზამთროთ დასავლეთ საქართველოში ბინავდება, ნაწილი-კი განაგრძობს გზას სპარსეთისაკენ, ინდოეთისკენ და სხვა ცხელ ქვეყნებისკენ. მგზავრობა უმთავრესად ღამე იცის.

როგორც ვსთქვით, ტყის ქათამს დაბურული ტყეები უყვარს. ამ ტყეებში გაზაფხულზე და ზაფხულში თავისი გრძელი ნისკარტით სველ მიწას სჩიჩქნის, მიწაში დაბუდებულ ქიებს პოულობს და სჭამს. შემოდგომაზე და ზამთარში ქიების გარდა ჩამოცვივრულ ფოთლებში მწერებს და მათ თესლს პოულობს. გაზაფხულზე და შემოდგომაზე ეს ფრინველი ჩვენ ბუდებსა და ვენახებს ეწვევა ხოლმე. უნდა ვსთქვათ, რომ ტყის

ვენახებს
ქართული
საქართველო

ქათამი სასურველი სტუმარია, რადგანაც ბაღებსა და ვენახებს მაინც მწერებს აშორებს.

ბუდეს მიწაში იკეთებს, ამოღრმავებულ მიწაში ფოთლებს აგებს და დედალი ტყის ქათამი შიგ 4-5 ქანგის ფერის და მიხაკის ფრად დაწინწკლულ კვერცხსა სდებს. ორ კვირა ნახევრის შემდეგ ბუმბულიანი და კარგად მოსიარულე ბარტყები იჩეკებიან. ერთი თვის განმავლობაში დედა არ შორდება შვილებს. ბარტყები დღისით უმოძრაოდ მიკუთუნონი არიან ფოთლებში ან ხის ძირას, მხოლოდ საღამოთი და გათენებისას საფარიდან გამოდინან და საქმელს ეძებენ. ხშირად რაიმე საფრთხის დროს დედალი ფეხებით იტაცებს შვილს და გადაჰყავს უფრო მყუდრო ადგილას.

ტანად ტყის ქათამი გვრიტის ოდენაა. ნისკარტი გრძელი აქვს. ფერად რუხია, მხოლოდ მრავალი შავი და მიხაკის ფერი წინწკალი აყრია. საერთოდ მისი ფერი ძალიან წააგავს შემოდგომით ხეებიდან ჩამოცვივულ ფოთლების ფერს. ამის გამო იგი შეუპოვებელია ფოთლებით მოფენილ მიწაზე. მაგრამ აღამიანს მისი გემრიელი ხორცი უყვარს, მეძებარი ძაღლის საშუალებით ადვილად პოულობს და ჰკლავს.

პ. სავარელიძე.

ელვა-ქუსილი.

ატარა დათიკო სოფლის სკოლაში დადიოდა. მისი სოფელი 5-ს ვერსით იყო დაშორებული სკოლას. ამისათვის ცუდ ამინდში მშობლები არ უშვებდნენ სოფელ სკოლაში, კარგ ამინდში კი არ აკლდებოდა. იმ სოფლიდან სიმორის გამო სკოლაში სხვა არავინ დადიოდა.

მისის კარგი ამინდი იყო, როდესაც დათიკო ჩვეულებრივ დროზე დაბრუნდა სკოლიდან. სკოლის ეზოშივე ამხანაგებმა უთხრეს დათიკოს:

— ეჭე, დათიკო, რამოდენა შავი ღრუბელი მოცურავს ცაზე. თუ წამოვიდა წვიმა, წყალში ამოვლებულ თაგვს დაგამ სკავსებს.

— ჩემი ჯავრი ნუ გაქვთ, დავსველდები, მაქარი სომ არა ვარ, რომ დაუდნე, — მიუგო დათიკომ და გასწია ჩქარის ნაბიჯით სახლისკენ.

დრუბელმა თანდათან იმატა, მთელი ცა დაჭყარა, ჩამო-
 დაბა. უცებ დაიელვა და ქუსილიც მიაყოლა. მსხვილ-მსხვილ-
 ლი წვეთები ეცემოდა დათიკოს, რომელმაც სიწბილს მოუმა-
 ტა. ელვა-ჭექამ და წვიმამ საშინლად უმატა, აქა-იქ სეტყვაც გა-
 მოურია. დათიკო სახლს დაუახლოვდა და, რაც შეეძლო, მიბობდა.

ამ დროს დათიკოს დედ-მამა შეწუხებული გზას გაჭუ-
 რებდა: ეშინოდათ, დათიკოს სეტყვამ არ მოასწროსო. რო-
 გორც-კი წვიმაში სეტყვა გამოურია, დათიკოს მამამ დაავლო
 ჭილობს ხელი, გადაიფარა თავზე და გაიქცა იმ გზით, საი-
 დანაც თავის შვილს მოელოდა. ბევრი არ გაუვლია, რომ და-
 თიკო დაინახა. მივარდა, მოხვია ხელი, გადაიფარა ჭილობი
 და ერთად გამოიქცნენ სახლისაკენ. სეტყვა, ელვა-ქუსილი
 თან და თან უმატებდა. სრულიად გაწუწული მამა-შვილი შე-
 მოვარდნენ სახლში. დედა სინარულით გადაეხვია შვილს და
 გადაჭკოცნა.

— შვილო, რად დაიკვირანე? რომ შეატყე ამინდი იცუ-
 ლებოდა, დავანებებდი სწავლას თავს და გამოვიქცეოდი სახლში.

— რა მიჭირს, დედა, გავიწკწე და გაგპრები! — მიუგო და
 მიუფიცხა შუა ცეცხლს.

ამ დროს საშინლად დაიჭქა და კაკლის ოდენა სეტყვა
 დაუშვა. დედამ ტირილი მორთო:

— შვილო, ახლა რომ გზაში ეოფილიყავი, რაღა მეშვე-
 ლებოდა, რა გადაგარჩენდა!

მამამ ამ დროს სწრაფად ჩამოიღო ქვაბის საკიდელი და
 შორს ეზოში გაისროლა, შემდეგ მონახა სახლში ცული, წალ-
 დი, ნაჯახი, თოხი და ესენიც გარედ ეზოში გადაუარა.

— მამა, რათ გაიტანე საქვაბე და იარაღი გარედ? — დაე-
 კითხა გაკვირვებით დათიკო.

— იმიტომ, შვილო, საქვაბეს რომ გარეთ გაიტან, სეტ-

ევას გადაიდებს; მასთან ის წვეული ეშმაკი რკინეულს ეტანება და წმ. ილიაც სომ ეშმაკს მისდევს, შესაძლებელია ის წვეული ჩვენს საქვაბესაც ან სხვა რკინეულს მიაჯდეს, წმ. ილიამ აქ მოასწროს და ესროლოს; იმ წვეულსაც მოჰკლავს და ჩვენც დავიდუპებით.

მეორე დღეს დათიკომ, სასწავლებელში მისვლისათანავე, მასწავლებელს უამბო საქვაბის და სხვა რკინეულის ამბავი და დაეკითხა—მართალია თუ არა ის, რაც მამამ სთქვაო.

მასწავლებელმა შეიუვნა კლასში და სხვა მოსწავლეებთან ერთად აუხსნა, რომ მამა მისი ძალიან კარგად მოქცეულა, მნიშვნელობა ასეთი საქციელისა კი არა სცოდნიაო.

მან გასაკები ენით აუხსნა ელექტროს მნიშვნელობა, რომელიც ორთქლსა ჰევება დედამიწიდან მადლა. ამ ორთქლში, რომელსაც ღრუბელს ვუძახით, ბლომად არის ელექტრო. ელექტრო ორნაირია—დადებითი და უარყოფითი. როცა ჰაერი გაცივდება, ღრუბლები შეიკუმშებიან, დაშშიდებიან, ერთი მეორეს უახლოვებიან, მათში მეოფი ელექტროც ერთი მეორეს შეეჯახება, შეერთდება და ამ შეერთების დროს დიდ ხმას გამოსცემს, რომელსაც ჩვენ ქუსილს ვუძახით. ელექტრო ცეცხლს აჩენს ისე, როგორც ფოლადი და კაჟი ერთმანეთის მოხვედრით აჩენენ ცეცხლს. თუ ამისთანა ღრუბელი დედამიწის ზირს მიუახლოვდა, მაშინ მასში მეოფი ელექტროც შეერთდება ისეთ საგანს, რომელშიაც მეტი ელექტრო იმეოფება. რკინაში სხვა საგანზე მეტია ეს ელექტრო, ხეებში-კი ვეელანზე მეტი მუხამია. ამისათვის ელვისა და ქუსილს დროს რკინა ახლო არ უნდა გაახერო და მუხის ქვეშაც არ უნდა გაჩერდეთ. დაამთავრა მასწავლებელმა.

სკოლიდან რომ დაბრუნდა, დათიკომ მასწავლებლის ეს ახსნა-განმარტება უკლებლად გადასცა დედ-მამას, რომელთაც სიამოვნებით მოუსმინეს.

გასართობი*).

სურათების მოყვარული.

უნდა დაჰკიდოთ კედელზე სულ დაბლა ერთი სურათი. შემდეგ ამას ზედიზედ უნდა მიაყოლოთ სხვა სურათები თითქმის ჰერამდის.

ოთახში შემოდის პატარა კაცი მოსასხამით და ათვლიერებს სულ დაბლა დაკიდულ სურათს. პატარა კაცს ძალიან უყვარს სურათები და იგი თან და თან იზრდება, რომ სულ ზევით დაკიდული სურათი დაათვალიეროს. შემდეგ უცებ ისევ დაიწევს ძირითა სურათის დასათვალიერებლად.

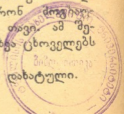

ზურგი, რასაკვირველია, მაყურებლებისკენა აქვს მიქცეული, ისინი ვერ ატყობენ, რომ ამისათვის საგანგებოდ მოწყობილ ჯოხით მოსასხამს ზევით სწევს და ყველანი გაკვირვებულნი არიან, როგორ მაღლდება და დაბლდება ეს კაცი.

შესაძლებელია განიერ პალტოს მაგიერ ნაბადი იხმაროთ. შეიძლება მოთამაშემ წვერი და უღვაში გაიკეთოს, ნიღაბი ჩამოიფაროს და ცხოველების პატრონ მოვიდეთ რად გამოაცხადოს თავი, ამ შემთხვევაში სხვა და სხვა ცხოველებს დაუძახებს.

ნიმუშები აქ არის დახატული.

1921 წელს

გამოვა საუბრალო ქრონიკები მცირე-წლოვანთათვის

===== **უბელ რა კვირაში** =====

„ნაკადული“

და მოზრდილთათვის **უბელ თვა**

„გეგული“

ქრონიკები უფასოდ დაურიკდებათ სასწავლებლებს და
წიგნოსაცავებს.

მისამართი: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

სარედაქციო კოლეგია	ან. წერეთელი.
	ნ. ნაკაშიძე.
	გ. ხაუბურაძე.

სახელმწიფო წიგნების გამომცემლობა.